

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 8.

15. avgusta 1863.

XII. tečaj.

Pridiga za 14. pobinkošno nedeljo.

(Pobožni kristjan je tudi časno srečen; gov. M. T.)

„Iščite (tedaj) najpoprej Božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo priverženo.“ (Mat. 6, 23.)

V v o d.

Človeško serce je vstvarjeno za ljubezen. Ako nič ne najde v sebi, kar bi ga srečnega storilo, se oberne na vnanje stvari, misleč, da mu bodo one nasitile želje njegovega serca. Pervo, česar se mu med vnanjimi stvarmi pred oči slavlja, so dobrote in zakladi tega sveta, in zato je večidel serce vsacega najpoprej nanje navezano. Iz tega nagnenja vzhaja zmiraj več in več poželenje, te posvetne dobrote čedalje bolj grabiti in kupičiti.

Kristus, dobro vedoč za te človeške nagnenja, je v svoji imenitni pridigi na gori svojim poslušavcom najpoprej razložil dvojno zgubo, ki jo terpe tisti, ki si nabirajo časnih zakladov, kakoršne rija stare, in jih moli razjedó; te zaklade moramo ob smerti zapustiti, od druge plati pa za voljo njih moremo pogubiti svojo dušo. Na to jim pokaže spet dvojno škodo, v katero lakomnost človeka zapelja, ker ga od Boga odverne, in ga stori sužnega svojega mamona ali bogastva. Zato jim pové, da obema, ker sta si, kakor dva gospoda v svojih poveljih, ravno nasprotna, ne more nihče služiti. Da bi jih pa pregovoril, naj skerbe za pravo bogastvo in naj se ne dajo motiti posvetnim skerbém, jih zaverne na Božjo previdnost, ki skerbi za ptiče pod nebom, in za lilije na polji, in jim obljubi, če bodo za take zaklade v nebesih skerbeli, jim bo posvetnih za potrebo navergel, rekoč: „Iščite najpoprej i. t. d.“

Ko je očak Izak najprej svojemu sinu Jakobu, in potem Ezavu dal očetovski blagoslov, reče Jakobu: „Bog ti daj rose z nebes, in rodovitnost zemlje;“ Ezavu pa je te besede sprevergel, rekoč: „Bog ti daj rodovitno zemljo v stanovanje, in rose nebeške.“ Zakaj to? Jakob je podoba pravičnega, in Ezav podoba zaverženega. Znamenje otrok Božjih je pa, da poprej iščejo nebeškega, potem še le pozemeljskega za potrebo. Otroci tega sveta nasprot pa nebesa zastavijo posvetnim dobrotam. Kakor otrokom Božjim nam gre toraj pred vsem drugim iskati nebesa, ker smo zanje stvarjeni, in te so tisti dragi biser, za česar voljo moramo po Kristusovih besedah vse drugo poprodati, da ga kupimo. V tej skerbi za nebesa nam je pa tudi poleg obljube Kristusove zagotovljena podlaga naše časne sreče; zakaj, če bomo za svojo dušo prav skerbili, nam tudi za telo ne bo ničesa primanjkovalo. Zato rečem:

1. Skerbimo najprej za svojo dušo, in Bog bo skerbil za naše telo;

2. Ljudje naših časov tega pa radi pozabljajo.

To tvoje hočemo z Božjo pomočjo danes resnobno premišljevali.

Razlaga.

1. Ni se nam čuditi, da so ajdje v to največ skerbí obračali, kako bi svojim telesnim potrebam zadostili, zakaj rojeni in zrejeni so bili v neki dušni tami, in niso vedeli, da je njih duša neumerjoča, vstvarjena po Božji podobi in namenjena, kdaj v nebesih na večno živeti in pri svojem Bogu kraljevati. Zato pa, ker so mislili, da s človeško smertjo vse neha, so si le to prizadevali, kaj bi počeli in kaj bi uživali, da bi si le življenja kratke in grenke dni oslajševali. Ali mi vemo iz naukov Kristusovih, da se s smertjo našega telesa začne drugo življenje, „da gre telo, ker je z zemlje, spet v zemljo, duh pak se verne nazaj k svojemu Bogu, kateri ga je dal.“ Iz njegovih naukov nam je znano, da je naša duša toliko imenitnejša memo telesa, kolikor imenitnejše je življenje od smerti, večno memo časnega, nebeško memo pozemeljskega.

To nas pa že pamet vse uči, naj za imenitnejše najprej in najbolj skerbimo.

Vendar, ko vam priporočam, naj skerbite za dušo pred telesom, nikar ne mislite, da bi bilo to najboljše, če bi zmiraj v cerkvi tičali, svoje roke na kviško pomáljali, neprenehoma molili, zdihovali, se postili in križali. Zakaj sodba, ki jo je Bog nad Adamom izrekel, je tudi nas vse brez razločka zadela, da moramo namreč v potu svojega obraza svoj kruh služiti, in tudi nam veljajo besede aposteljana: „Kdor ne dela, naj ne jé.“ Zato je prav in dolžnost vsacega, da skerbí in se trudi za vsakdanji živež. Prav in dolžnost je, da skerbé stariši za svoje otroke, gospodarji in gospodinje za svojo družino. Keršanska modrost hoče, da ob časih obilnosti ne pozabimo na čase pomanjkanja; kerščanska modrost velewa, naj se hlapec alj dekla, dokler sta mlada in pri môci, spominjata bolezen in starih dni. Ali vsa ta skerb mora biti zmerna, v Boga zaupajoča, in ne naša edina in poglavitna skerb. Bog sam, ki je vedel za naše velike slabosti, in poznal vse spodikleje in težave na potu, proti nebesom, nam je hotel s tem na pomoč priti, da je skerb za nas, kaj bomo jedli in pili, ali s čem se oblačili, tako rekoč sam nase prevzel. Kristus ja pravi, da Oče nebeški ve, da vsega tega potrebujemo. Toda neko drugo dolžnost nam je za tega voljo naložil. On pravi: „Iščite najprej Božjega kraljestva in njegove pravice;“ to je: Pred vsem drugim se učite keršansko vero prav spoznati in jo nad vse posvetno ceniti; imejte njene zapovedi pred vsem drugim v sercu in povsod pred očmi; oskerbljujte svoje vsakdanje opravila v njenem duhu; ostanite jej zvesti in dajajte jej sprednost pred vsemi drugimi stvarmi. Ako to storite, bo skerbel Bog za vaš časní blagostan, in vam časno srečo kakor za namecek navergel.

To je obljuba, ki nam jo je dal Kristus, večna Resnica. Da se res spolnuje, spričuje David iz lastne skušnje, ko pravi: „Mlad sem bil in se postaral, pa nisem vidil pravičnega zapuščenega, ne kruha prositi otrok njegovih.“ (ps. 36. 25.)

Dá, pravi dalje kraljevi prerok, vidil sem, kako so nesreče teple hudobnike in kako so padali taki, ki jim za Boga ni bilo mar, ki so z zvižacami ali pa po sreči k visokosti

prišli, mogočno gospodovali, in češčeni bili, kakor posvetni bogovi; vidil sem pa tudi, kako so nenadama odpadli, in se je spremenila v tamo njih svetloba. „Vidil sem, so njegove besede, hudobnega povišanega; šel sem memo, in glej, ni ga bilo več.“ (35, 36.) Takih nesreč in žalostnih zgledov, pravi David, je veliko doživel; ali da bi bil pobožni in za svoje zveličanje skerbni s svojimi otroci vred kterikrat pomanjkanja terpel, tega od svoje prve mladosti do sive starosti nisem doživel.

Nič ni toraj čudno, da je Salomon svojo visokost in moč tako visoko pripravil. Naučil se je bil namreč od svojega očeta Davida, kaj da je prava podlaga, na katero se časna sreča opera in njeno zidanje zveršuje. Komaj ko po smerti svojega očeta kraljevi sedež nastopi, mu Bog ponudi vse posvetne bogastva. „Prosi, mu reče, česar hočeš, da ti dam.“ (III. kralj. 3, 6.) In na to ponudbo česa je vendar njegovo serce poželelo? Morebiti je prosil, da se razširjajo njegove dežele, da mu Bog da obilnosti in bogastva, ali dolgo življenje, in da zatere njegove sovražnike? Nič, celo nič tacega, po čemur bi sedanji svet tako poželjivo stegnil svojo roko, si Salomon ne vošči; ponižno prosi rekoč: „Daj, o Gospod, svojemu služabniku podučljivo in previdno serce, da bom zamogel tvoje ljudstvo prav soditi, in razločiti med dobrim in hudim.“ (ibid. 9.) — Ljubi moji! se li ne pravi to Božjega kraljestva in njegove pravice iskati? Ali bi bil, če bi bil pravo Kristusovo evangelje slišal, zamogel kakošno bolj kerščansko prošnjo Bogu predložiti? Zato je pa tudi Bog svojo obljubo: „vse to vam bo priverženo,“ nad njim obilno spolnil. Reče mu: „Ker nisi prosil bogastva, ampak si hotel modrosti, ti hočem še to, česar nisi hotel, dodati.“ (ib. 11. 13.) In res mu je dal zakladov v toliki obilnosti, da je vse kralje, ki so pred njim in za njim sedeli na Izraelovem sedežu, deleč prekosil. Njegov sloves je šel daleč po širokem svetu, da so celo pervaki in kralji ptujih dežel v Jeruzalem hodili gledat in občudovat njegovo velikost in gospostvo. Od njegove modrosti so pripovedovali narodi od solnčnega vzhoda do zapada. Njegovi podložni so se zavzemali, kako pravičen da je bil in kako modro da je obravnal vse, da, še celo njegovi sovraž-

niki so poljubovali stopinje njegovih nog. Vse to je Bog Salomonu dodal, ker mu je bilo pred vsem Božje kraljestvo in njegova pravica najbolj pri sercu.

2. Po tem takem nam Bog sam skerb za naše telo obeta; David nam spričuje iz svoje skušnje, da posvetna sreča raste, kjer jej je pobožnost za vogelni kamen, in zgled Salamonov nam do živega terdi, da temu, ki Božjega kraljestva in njegove pravice išče, od Boga tudi posvetne dobrote v obilnosti dohajajo. Pa vendar pri vsem tem od druge platí toliko pritožb slišimo: Oh, name je pač Bog pozabil! Bolj nesrečnega ni pod solncom od mene; česar se lotim, za česar poprimem, vse mi spodleti; danes ne vem, kje bo jutri moj kosček kruha i. t. d.; kaj se vam ud tacih pritožb zdí? ali ne, da taki Božjega kraljestva ne le ne iščejo, temuč ga še vsemu posvetnemu zad stavijo, ali še celo nanj popolnoma pozabijo? Toraj se nam tudi pač ni čuditi, da se pri njihovi zanemarnosti v skerbi za dušo Bog neha pečati za njih telesne potrebe.

Od nekega Babilonskega kralja, Nin po imenu, se pripoveduje, da je imel v službi neko deklo prav revnega stanu; tej je bilo ime Semiramis. Vendar jej je bil s toliko ljubeznijo vdan, da jej je dovolil, naj tirja od njega, česar koli se jej le poljubi. S konca je holla, naj jej da dragih oblačil, zlata, srebra, biserov in dražih kamenov, in vse jej je bilo dovoljeno. To vidivši prihaja zmiraj bolj prederzna in tirja več in več. Vse se pred njo klanja, vse jej je pokorno. Slednjič velí, naj kralja Nina zgrabijo, zvežejo in potem umoré. Tako je bila priprosta dekla gospodovavka čez svojega gospoda, Semiramis je bila mogočna kraljica Babilonska. — Kterega teh dveh, vprašam, zadeva večja sramota? Kajne hudobno delo je storila Semiramis, da je králjevo dobroto in ljubezen s smertjo povračevala. Pa še veliko bolj nespametno in gerdobno je kralj ravnal, da gre revni dekli darovat svojo ljubezen in jej vse dovolit, česar poželi. — Ali pa mislite, da take nespameti in gerdobe ni več med kristjani? Kaj družega je naše telo, kakor revna dekla, ktere očetnja hiša je zemlja, in grob njena počivavna postelja, ktere oče je po besedah Jobovih, trohljivost, in ktere mati in sestre so červi in mólji? Za Gospoda te dekle je od Boga samega duša postavljena, naj bi kakor kraljica nad

njo gospodovala. Ali koliko jih je v to deklo, v svoje telo, tako zaljubljenih, da mu vsega dovolijo, česar le morejo! Če hoče dobro jesti in piti, se mu dá; poželi zlatih perstanov in uhanov, se mu preskerbé; hoče žameta, svile, tancic, lepo pizanih trakov, dražih oblačil, mušljina in špic, se mu ne odrečejo. Dekla dobiva vsega, kar se le dá doseči, kraljica pa nič; duša je lačna in žejna, naga in osramotena, pa svet se jí ne usmili.

Da je to resnica, le poglejmo nekoliko, kaj in kako mislijo in poželjujejo, delajo in počenjajo današnji kristjani. Na priliko, če ljudi kakošna časna nesreča zadene, če je velika suša, ali se kakošna nevarna bolezen bliža, ali se niste pretekle dni, ali pa uno leto ob kóleri prepričali, kako hitro so vsi drugačni, molijo, ze materi B. in svetnikom priporočajo in mnogotere zaobljube delajo, da bi le Bog časno šibo odverníl. Pa, komaj je šiba odvernjena, se med 10 gobovimi komaj eden znajde, ki bi drugi dan nazaj k Jezusu prišel se mu zahvalit. Ali pa, kedar kuga zapeljevanja in pohujšanja nedolžnost davi in mori, takrat vse molci, in nihče ne glave, ne rok ne vzdigne. — Ako nam truplo zbolí, si hitro v jedi in pijači kaj priboljšamo in po zdravilih vprašamo; če je pa duša v smertni bolezni, se zanjo ne zmenimo, da bi jej zdravja iskali. — Če se naj manj vredno živinče pri hiši zgubi, imata oče in mati veliko skerb, dokler ga ne najdeta. Vse izprašata, vse spretakneta. Če pa sina ali hlapca dolgo v noč, ali še proti jutru domu ni, se skoraj za to ne zmenita. — Če pri živini količkaj manjka, ne moreta gospodar in gospodinja vso noč od strahu očí zatisniti. Drug za drugim hodijo gledat, da bi se kakošna nesreča ne primerila. Da pa nečist volk na tihoma v hiši razsaja in čistost ropa, zato nobeden ne vstaja in gledat ne hodi. — Tako so dalje večidel ljudje v časne opravila tako zamišljeni, da k večemu zjutraj ali zvečer, ali pa še takrat ne, kakošno raztreseno molitev opravijo. Ob nedeljah in zapovedanih praznikih brez vse pobožnosti k Božji službi hodijo, in potem celi ljubi dan postopajo, in prazne bukve nganjajo, ali pa še igrajo in pijančujejo. Tako tratijo ljubi dan, ki si ga je Bog sebi v čast prihranil in nam v zveličanje. — Tako

živeti pač lahko spoznate, da se to ne pravi Božjega kraljestva in njegove pravice iskati. In glejte! ravno tako življenje dan današnjih posvetnih ljudi je vzrok, da nas Bog leto za letom s kakošno šibo obiskuje; taka zanemarnost za nebesa nam koplje tisto globoko jamo, v katero se pogrezovajo nekdanji srečni časi. Taka presiljena skerb za posvetno bogastvo je tista mogočna in velika splav, ktera nam odnaša in vtaplja v svojih valovih blagoslov Gospodov, ker tako pravi po svojem preroku: „Ozirali ste se na zmiraj večje in večje, in glej, manjše je postalo;“ (Ag. 1, 9.) prinašali ste na svoj dom, pa vse zem razpihal.

Sklep.

Zato vam rečem k sklepu z besedami sv. Avguština: „Iščite, česar iščete;“ toda tam ni najti, kjer iščete.“ To je: Skerbite za časno, pa ne tako, kakor ste do zdaj skerbili; „zakaj nič ni ne ta, ki seje, ne ki priliva, ampak, kdor rast daje, Bog.“ Le v skerbi za Božje kraljestvo in za njegovo pravico bote našli podlago svoje časne sreče.“ In še nobeden, pravi apostelj, kdor je na Boga zaupal, in bil osramoten.“ Amen.

Pridiga za 15. pobinkošno nedeljo.

(Kako se je v zadnji bolezni za smert pripravljati; gov. J. S—f.)

„In kadar je Gospod (vidovo) vidil, se mu je v serce usmilila, in jej je rekel:
Ne jokaj!“ Luk. 7, 13.

V v o d.

Današnje sv. evangelje nam žalostno prigodbo pred oči postavlja. Pripoveduje nam od mladenča, katerega so ravno pokopat nesli. Umerl je v najlepšem cvetju mladih let; za pogrebom se milo joka mati njegova, vboga vdova, ktere edino veselje, edina nada na zemlji je bil. — Enaka žalostna osoda, kakoršna je mladenča zadela, tudi nas vseh čaka. Poprej ali pozneje bo nemila smert tudi po nas stegnila svojo merzlo roko, in ločila bo dušo in telo. Mertvo telo ponesó v grob, duša pa hitela bo pred sodbo in od Sodnika prejela plačilo ali kazen, kakor si je tu na zemlji zaslužila. Oh, pač marsikomu serce trepeče pred to neznano uro; spreleti ga že strah in groza obide, kadar resno nanjo misli; išče si tolažbe, in ne ve, kje bi jo dobil. — Lepo je danas Jezus žalostno vdovo potolažil, ter jej s priserčno besedo govoril: „Ne jokaj!“ zraven jej je pa še clo mertvega sina v življenje obudil. —

Poslušajmo, kaj bo tudi nas tolažilo, kedar neznana smertna ura pride: Kako se je nam za smert pripravljati v zadnji bolezni? Pripravite se!

R a z l a g a.

Umreti se boji skoraj vsak človek bolj ali manj. Kadar pride kaka nagla, nevarna bolezen v vas ali sosesko, in tu enega zmed živih pobere, tam spet drugemu izpiha luč življenja; oh, kako se ljudje prestrašijo in preplašijo, kolikorkrat le k obhajilu

pozvoni ali mertvaški zvon zapoje in na znanje daje, da je spet tega ali unega bolezen nanagloma vzela. Človek, bodi si tudi še tako nadložen ali star, ponavadno le vendar rad živi, in marsikteri starček, dasiravno že z eno ного v grobu stoji, pri vsem tem le še zdihuje in pravi: „Oh ti ljubi Bog! le še eno leto mi daj živeti!“ in gleda — bi rekel — z nevošljivim očesom na čverstega mladenča in zdravega fantiča, ki ves vesel krog njega skaklja, kakor bi od smertne nevarnosti še nič ne bil slišal.

Pa kaj bi vam popisoval smerti in še večji strah delal; ker se je človek že brez tega vstraši, kadar se smert pri njem oglasi. Spregovoril bom rajši tolaživno besedo, ter povedal, kaj je človeku treba storiti o tej neznani smertni uri, da se mu pobito serce ohladi in vtolaži vsaj nekoliko.— Vendar pa, kar najprej povem, da moja sedajna beseda velja le tistim, ki so si že tudi svoje zdrave dni prizadevali, pobožno in bogaboječe živeti. Tistim pa, katerim vse njih zdrave dni za čednost in pobožnost nič mar ni bilo, nimam veliko tolaživnega povedati; marveč jim rečem, da spokorjenje na zadnjo uro je silno redka in pretežavna reč, in da se nad terdovratnimi grešniki vselej ali skoraj vselej spolnuje prerokovanje, ktero pravi: „Boš umerl in ta svet zapustil, kakor si živel — v grehih.“

Si je pa kristjan že poprej prizadeval, bogaboječe živeti, zdaj pa se smert oglasi v njegovo hišo, in pred seboj pošlje eno ali drugo svojih dekel, to je to ali unno bolezen, ktera mu v ude udari, kakor voda v trohljeni čoln, kaj mu hočem povedati revnemu bolniku. Ako je gosposkega stanu, mu žlahtniki in znanci nočejo težkega serca delati, in mu od nevarnosti kaj povedati, da bi ga le prav rahlo in voljno v večnost zazibali, ter tako, da bi skor sam ne vedel, kdaj in kako je v večnost prišel. Toraj si umišljujejo naj mečje besede in naj slajše besede, s kterimi ga tolažijo in mu serce hladé, ter pravijo: „Ničesar se nikar ne boj, bo že boljši. Le pridno pij in povzivaj zdravila, ktere ti je zdravnik zapisal, in kmalu ti bo odleglo. Zdravnik je najden mož in učen; z zlatom ga ne preplačas! Ne bo dolgo terpelô, in te bo spet na noge spravil!“ — O nespameten bolnik, ki verjame takim sladkim

besedam! Kadar je bolezen huda, telo ostarelo, in vse na to kaže, da se izteka ura življenja, bolnik ne sme več misliti toliko, kako bi ozdravel, kolikor na to, kako bi srečno odšel v večnost, in kako bi vse svoje reči v lep red spravil, in si v grobu mehko postlal. Od tega bi bilo sicer veliko govoriti, da nam pa časa ne zmanjka, bom le samo nekatere reči v misel vzel.

Naj poprej te toraj vprašujem in rečem: Kakšna je s premoženjem? Kadar na smertno posteljo prideš, kristjan moj ljubeznjivi! dobro preglej, in na tanjko preišči, če ni kaj krivičnega vmes. Unkraj groba stoji neprepričljiva straža, ki oestro preišče in na drobno pregleda vsako reč do zadnje srajce, če ni kake krivične nitke v njej. In če kaj najde — vtajiti jej že tako nobeden nič ne more — če kaj iztakne, kar nisi pošteno pridobil in po pravem potu, ti ne bo sicer časno blago, ki na vsako vižo tukaj ostane, ampak duša ti bo priperta, in kar krivičnica ne bo spuščena v nebeško veselje. Povračevati bo takrat že tudi prepozno in pisma ali posla iz unega sveta sem na zemljo poslati svojim dedičem, ki veseli uživajo, kar si s trdom in krivico skupaj spravil, ne bo mogoče. Toraj, dokler še tukaj bivaš, časno vse v lep red spravi, ter modro in previdno vse oskerbi, da duša pri tem škode terpela ne bo.

Ne pozabi v oporoki (testamentu) svoje žlahte, če je revna in vbožna; nič je pa v misel ne jemlji, ako je bogata in premožna, ter nikar svojega življenja ne skleni tako nes pametno, da bogatina še bolj obogatiš sebi in njemu v škodo! — Glej, kako revno teka marsiktero dete po ulicah, in starši mu ne morejo oskerbeti potrebne obleke, in kadar zima pride, mu črevljar noče čevljev narediti, ker mu jih starši ne morejo kar takrat plačati; dete pa joka, kadar mora v šolo iti zavolj mraza, kateremu se ne more braniti, starši pa od žalosti in zavoljo revščine in pomanjkanja. — Ali pa kako rad bi se marsikak fantič kaj koristnega naučil! Bog mu je dal brihtno glavico in veselje do nauka, in kadar bi se izšolal, bi bil pobožen duhoven, kateri bi marsikteremu v nebesa pomagal: tebi pa je dal dobronljivi Bog obilno premoženja, da bi ž njim lahko dobro delo storil in fantiču v šolo pomagal; ako pa tega

nočeš, mora fantič pri čedi oslati, namesto da bi pozneje dušice pasel, ali pa mora svoje življenje skleniti, kakor revni dninar ali siromaški težak.

Ali pa kako žalostno marsikteri priden in pošten posel v prihodnost pogleduje — morebiti clo tvojih kateri? — in vidi, da leta pritiskajo, in ga moči zapuščajo, in ne ve, kako bo živel in kje svoje življenje končal, kadar delati več ne bo mogel: ti pa umiraš in časnega blaga nič več ne potrebuješ, ker boš moral o kratkem, morda čez malo dni — čez malo ur, stopiti pred sodbo božjo; ali nočeš še naglo, dokler imaš svoje premoženje še v svoji roci in pod svojo oblastjo, usmiljenja skazati, da boš tudi ti usmiljenje našel pri Bogu? Bodi moder in previden, ter enemu ali drugemu njegovih (božjih) otrok tukaj na zemlji, preden se pred naj višega Sodnika vstopiš, še kaj posebnega in zdatnega daruj! Morda se bo le vendar njih Oče v nebesih in tvoj Gospod in Sodnik na to delo usmiljenja ozerl, in s teboj pri sodbi bolj po milosti ravnal, kakor pa po terdi pravici! — Ali pa kako revna in zapuščena je morebiti cerkev v vasi, v kateri prebivaš, da človeka serce zaboli, kadar vanjo stopi. Si nočeš nanjo nič spomniti? in ali boš svoj denar rajši prepustil premožnim in nepotrebnim zlahtnikom, kateri tvoje smrti že komaj čakajo? Pri takem nespametnem ravnanju bi ne imel srečnega potovanja v dolgo in neznano večnost, zakaj taka ljubezen do zlahte ne zavira vožnje navzdol in v pekel. Neusmiljeni bogatin v sv. evangelju je svoje petere brate ravno tako ljubil, ter clo v peklu zanje skerb imel; za uboščika Lazarja pa se še toliko ni zmenil, kakor za svoje pse, ker mu Lazar v zlahti ni bil. Pojdi in stori ravno tako, ako hočeš za njim priti, in se ti tvoja duša nič ne smili!

Pa bi vtegnil ogovoriti: „Revež sem in siromak, nimam kaj zapustiti, ne komu kaj sporočiti!“ — Tudi prav: ako te tadaj ni zadevalo, kar sem zdaj povedal, te pa morebiti bo, kar zdaj porečem. Kaj ne, kadar človeka nevarna bolezen napada, ga tudi spanje zapusti, in noči so mu dolge — dolge. Pa glej, dobrotljivi Bog, ki vse prav stori, je tudi to modro obernal, da od starih ljudi in bolnikov spanje beži. Hoče jim s tem pred smertjo še odlog dati za premišljevanje. Ta odlog

so dolge, tihe noči, ktere človek brez spanja prebudi. Kadar namreč o ponočni tami samši leži, posvetnega šundra ne vidi in ne sliši, kakor bi že v hladnem grobu počival: takrat poskuša, kako mu bo, kadar bo duša ta svet zapustila. In si spomni na marsikako reč, ktera mu po dnevi med ljudmi na misel pride; duša vidi v tami bolj jasno in svitlo nazaj v pretečene in naprej v prihodnje dni.

In ako v človeškem sercu vse dobro ni še pri čistem in popolnoma zaterto, začne sv. vera spet kali poganjati, in se mu vest zbudi, ter mu marsikaj očituje, in ga s strahom in žalostjo napolnuje, da začne k Bogu zdihovati in usmiljenja prositi, kakor bi hotel ž njim mir skleniti, in spravo narediti. Glej ravno zato neskončno usmiljeni Bog, ki noče smerti grešnika, ampak da se spokori in živi, človeka položi samšega na posteljo in ga z gosto tamo obda, druge spati pusti, da ga ne motijo, njemu pa spanje spred oči podi, da dobro premisli, kaj ga o kratkem čaka, in kako se bo na sodbi zagovarjal, in da se lepo pripravi za srečni odhod v večnost, in ne pade v večni brezen in se ne pogubi. — Oh, saj še zdravemu človeku tako premišljevanje serce teži, ker mu kaže, da se nam tako urnih nog konec bliža, in bodi si tudi zdrav in ne še prestar, mu je le vendar, ko bi se mu že od daleč kakor iz večnosti nasprot bliskalo! — Zatoraj, kristjan moj ljubi! kadar zadnja ura pride, napni vso svojo moč, kakor koli ko bi nad teboj v hiši gorelo, in se k Bogu obrni, ter svoje grehe iz serca obžalovaje se k njemu v naročje zateci.

Ne vem sicer, kako živiš, in kako ti bo pri sercu, kadar se bo smert pri tebi oglasila; vendar menim, da boš sam tako moder in previden, in boš še o pravem času po duhovnega poslal, in mu razodel in razložil vse, kar ti serce teži, in se ž njim posvetoval in dogovoril, kako bi pobujšanje popravil, storjeno škodo in krivico poravnal, kar večkrat ni ravno lahka reč, in ti ko silna skala na potu v zveličanje leži. Na dalje, da boš bolečine in težko sapo in smertne težave, merzel pot na čelu iu tamo pred očmi, kakor tisučerkokrat zaslužno pokoro z voljo prenašal, kakor dolgo Bogu dopade; — da boš s pravo pripravo sv. zakramente prejel, in sicer, če bi bolezen dolga bila, tudi več ko enkrat; — da veliko bereš iz molitevnih

ali drugih sv. bukev, ali če sam ne moreš brati, druge prosiš, da ti iz njih bero; — in da ljudem, ki te obiščejo in svojim domačim iz postelje, kakor iz pridiznice lepe nauke in opomine dajaš, ter rečeš, naj se nad teboj zagledujejo, kako revno da je človeško življenje na svetu, in kako previdni naj toraj bodo in skerbni za svojo večno življenje.

Sosebno strašno pa je, kadar zadnji trenutek pride, in smert že pred posteljo stoji. Oh, takrat pač človeka rada serčnost zapusti, in se mu zdi, kakor bi bil naj večji grešnik na svetu, in ga čaka sodba brez usmiljenja in večno pogubljenje. Pa tudi za ta strah vem hladilo in popotnico za srečni odhod v večnost. Pred kakimi 500 leti je živel v mestu Strasburg sloveč pridigar z imenom Tauler. V eni njegovih pridig lepo pové, kaj je kristjanu storiti v smertnih težavah; takole piše:

„Poznam deklico, ki še živi. Nekega dne se je zamaknila, in se ji je zdelo, da vidi Boga in Mater božjo in vse svetnike. To viditi zraven tega pa sebe zagledati neizrečeno daleč od Boga, ljube božje matere in svetnikov, jo silno serce zaboli, da vsa skoperni, kakor bi že terpela peklenske muke. — V tej veliki sili se oberne deklica k Materi božji in svetnikom, ter se jim priserčno priporočuje, naj ji milost sprosijo od Boga. Pa svetniki so bili tako v Boga zamaknjeni in v veselje zatopljeni, da njenega zdihtovanja in klicanja nobeden ni slišal. — Se oberne toraj k britkemu terpljenju in grenki smerti Zveličarjevi. Pa odgovor dobi, da se nanje zanašati ne sme, ker jim ni nikoli skazovala pravega češčenja in spoštovanja. — Viditi tadaj, da jej ne Marija, ne svetniki, ne britko terpljenje Zveličarjevo na pomoč ne pride, se naravnost k Bogu samemu oberne, ter reče: „Oh Gospod, večni Bog! ker mi že nobeden pomagati noče, ozri se ti name, usmiljeni Oče! ter poglej na svojo revno stvar, ktera na svojih kolenih pred teboj kleči in v tvojo sv. voljo in pravično sodbo se izroči, ter te ponižno prosi, da ž njo storiš, kar tebi dopade, Oče nebeški!“ — Kakor hitro pa se je popolnoma v sveto voljo božjo izročila, jo je Bog k sebi povzdignil, in v svoje naročje vzel.“ Tako je pisano v tistih starih bukvah.

Da pa kdo teh besed napak ali clo krivoverno ne razlaga, poslušajte: Iz te povesti bi znal kdo skleniti, da priprošnja Marije in svetnikov, in zaupanje v Jezusovo britko terpljenje nič ne pomaga, toda to je v tej podobi le na videz pokazano, in hoče toliko reči: Ako se človek svoji volji ne odpove in se v sveto voljo božjo popolnoma izroči, mu na zadnje nič ne pomaga, če tudi svetnike in Jezusovo terpljenje na pomoč kliče. In saj tudi drugač ne more biti. To ravno je nebeskemu Očetu pri Jezusovem terpljenju in na svetnikih najbolj dopadlo, da so Jezus in svetniki v svojem življenju, terpljenju in svoji smerti le samo to hotli, kar Bog hoče, in da se je njih volja z božjo voljo tako sklenila in raztopila, kakor se kadilo z žerjavco vname, sklene in v njej razpusti. Kako hočeš tadaj, o človek! Kristusovega zasluženja in terpljenja in priprošenj svetnikov deležen postati, dokler njim in Bogu s svojo termasto voljo nasprotuješ in nočeš tega, kar Bog hoče. Ledena ploša in solnčni žark se ne povzameta in ne zvezeta, dokler led led biti ne neha, in se v vodo ne spremeni; potem še le se solnčni žark z njo (vodo) sklene in zedini, ter jo prevzame in ogreje. Tako tudi človek: le kadar se popolnoma Bogu izroči in v njegovo sv. voljo uda, zamore milost od njega zadobiti po zasluženji Zveličarjevem in priprošnji Svetnikov.

S k l e p.

Velikokrat si že molil, kristjan preljubi! „Sv. Marija, mati božja, prosi za nas grešnike zdaj in na našo smertno uro. Amen.“ — In če si prav molil, ti bo ob svojem času dobro teknilo. — Kadar tadaj ta pomenljiva smertna ura pride, oh nikar si ne domišljuj, da pred Bogom kaj veljaš, in ne smeš na svoje pobožno življenje in svoje dobre dela se zanašati, kakor bi ti moral Bog še clo kaj doplačati, ker si več dobrega storil, kakor si bil dolžen! To bi bilo ravno tako nespametno, kakor ko bi v morju gagal v največi nevarnosti se vtopiti, se bi pa v tej sili trohnele slamice prijel z zaupanjem, da se boš z njo rešil in na njej svoje življenje otel. Ne male, trohljive bilke, ampak terdnega bruna se primi, kadar pojemaš, bruna sv. križa; to je: v Jezusu Kristusu, Odrešeniku in njegovem zasluženju

móraš rešenja iskati; toraj prosi usmiljenja, kakor desni razbojnik na križu, ter reci: „Gospod, vem in spoznam, da nisem drugega vreden, kakor da me ko gerdo golazen zatreš! Toda glej, človek sem, in Jezus, tvoj Sin, je tudi človek postal, da bi me odrešil: ne vzemi mi toraj mojega dela, katerega imam z Jezusom; in po njem in zavoljo njega in v njem stori z menoj po svojem usmiljenju. Toda tvoja sveta volja naj se vsigdar spolnuje nad menoj. Tebi se izročim, da me deneš in obsodiš kje, kjer bom tebi v čast in v poveličanje tvojega svetega imena najbolj prav služil!“ — Tako si misli, tako govori, o kristjan, kader se bo duša od telesa ločila. In dobrotljivi Bog ti bo dal srečno zadnjo uro in večni mir in pokoj, in večna luč ti bo svetila! Amen.

Pridiga za 16. pobinkošno nedeljo.

(Kako sv. nedeljo posvečevati; gov. M. H.)

„Jezus je spregovoril in djal pismarjem in farizejem: Ali se sme v saboto ozdravljati.“ Luk. 14, 3.

V v o d.

Natanjčno so Judovski farizeji svete postave svoje vere spolnovali; to bi bilo vse prav hvalevredno, ko bi njim ne bila resnična ponižnost in prava ljubezen do Boga in bližnjega manjkala. Pa manjkalo jim je to jedro in ta duša prave vere in resnične božje službe; zatoraj je tudi njih pravičnost in pobožnost bila vsa piškova, puhla in le zunajna. Hvalevredno je bilo, da so se zvestno in ostro ogibali Gospodove dni vsega dela, pa to svojo ostrost so tako prenapenjali, da so Gospodu Jezusu v zlo rajtali in v greh šteli, da je v saboto, ki je njihov praznik bil, bolnike ozdravljaj. Te zmote jih Jezus v današnjem evangelju očitvidno prepriča; pravi jim: Komu zmed vas bo osel ali vol v kapnico padel, in ga ne bo izlekel precej sabotni dan? Ker vi, kakor je tudi prav, za svojo živino tako

skerb imate, kako morete pa meni zameriti, da svoje brate ta dan ozdravljam in iz jame hude bolezni izlečem?

Take zmote preostrih farizejev dandanašnji ne najdemo več: najdemo pa drugo še večo zmoto, namreč preveliko mlačnost in nemarnost v posvečevanju dni Gospodovih.

Zoper današnjo zmoto, zoper mlačnost in nemarnost v posvečevanju nedelje Gospodove, govorim danes, in kažem, kaj naj nam bo sveta nedelja?

Sveta nedelja naj nam bo:

1. Den sladkega počitka za truplo.

2. Den zdrave skerbi za posvečenje naše duše.

Razlaga.

Sveta nedelja je den Gospodov — nam den sladkega počitka za trudno truplo in den razveseljevanja in posvečenja za dušo.

1. Že v starem zakonu je Bog sedmi den odločil v den počitka; zapovedal je po Mozesu: „Šest dni delaj in svoje dela opravljaj; ali sedmi den je počivnik Gospoda tvojega Boga; ta den ne delaj ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina, ne ptujec, kateri v tvoji hiši se znajde. Zakaj v šestih dneh je Gospod Bog naredil nebo in zemljo in morje in vse, kar je v njih; sedmi den pa je počival; zatoraj ga je Bog blagoslovil in posvetil.“ (II. Mojz. 20, 8—11). O kako velika dobrota je ta naprava božja za utrudjeno človeštvo, da mu sedmi den prisija in prinaša počitka, kjer si more zbirati novih moči za težki in trudljivi svoj posel. Posebno dobrotljiva je pa ta naprava božja za revni delavni svet, za borne delavce, hlapce in dekle. Kako prijazno prisija njim sveta nedelja, kjer se morejo oddehniti težkega truda. Sveta nedelja vam je, vi preljubi bratje in sestre! podoba večne nedelje v nebesih, kjer ne bo več nobenega truda, ne reve, ne lakote več, kjer imajo vsi gospodarji in hlapci, gospodinje in dekle biti vsi izvoljeni otroci nebeškega Očeta.

Iz serca vam bodi doželen sladki počitek svete nedelje, iz serca vam bodi dovoljeno spodobno veselje nedeljno, prijazno in pohleven kratek čas, kjer težo svojega vsakdanjega

posla nekoliko pozabite! Pa kako gerdo in po ajdovsko se večkrat moti sveti pokoj, tihi mir nedelje Gospodove. Saj se godi, da se že večer in noč pred sveto nedeljo, kjer pobite moči sladkega počitka potrebujejo, v praznem in pregrešnem polomu prebudi; in sveto nedeljo, koliko se godi greha in pohujšanja, — ja več greha in pohujšanja, kakor celi delavni teden! Glej grehe pijanosti in nesramnosti, in kar iz njih pride, razbijanje, preklinjanje, umazano marnovanje in nesramno obnašanje, ponočno vpilje in vlačuganje! In še le greh nečistosti, ker se ravno v sveto nedeljo, v sveti den Gospodov, nesramni ljudje zbirajo in sprehajajo in delajo, česar se imenovati ne spodobi. Nedelja bi imela biti den zveličanja, pa takim je le cesta v pekel. Marsikteremu bi bolje bilo, da bi nedeljo doma ostal in derva cepil, kakor da sveto nedeljo s svojim živinskim življenjem oskrnuje; zakaj grehi v nedeljo storjeni veliko težje padajo v vago božje pravičnosti. „O milovanja vredna neumnost toliko ljudi“, velí sv. Bernard, „celi den delate in se trudite za živež umerljivega trupla, ob nedeljah in praznikih pa se vidi, da se trudite neumerljivo dušo pogubiti.“

O bodi vam, ljubi kristjani in farmani moji! sveta nedelja den počitka za revno truplo, den pobožnega oddihljeja, pa varite se vseh del, vsega vgnanja, ki je vselej, posebno pa nedeljo pregrešno.

2. Sveta nedelja naj nam pa tudi bo den za posvečenje svoje neumerljive duše, sveti den, kjer se vaše serca k večnemu Gospodu in veselim nebeškim resnicam vzdigujejo. Nedelja nam naj bo den zveste in pobožne službe božje.

Glej! komaj se nedeljno jutro zasveti, zapoje po dolini gor in dol čudnosladki glas cerkvenih zvonov in te kliče, da prideš v sveto hišo božjo. O naj reče serce tvoje s pobožnim Davidom: „Veselim se v tem, ker mi je bilo rečeno: Pojdemo v hišo Gospodovo.“ Sv. služba v hiši božji dvojno obsega, namreč sv. mešo in pridigo. Pri sv. meši se Jezus daruje svojemu Očetu, ravno tako, kakor na sv. križu; zatorej se daruje pod podobo kruha in vina. Kakor dober prijatelj pride v sred med nas, da mu počutke, poteže in želje svojega serca razodenemo, da ga hvalimo, se z njim pogovarjamo, njemu potožimo, kar imamo na sercu, da vse naše prošnje vzeme na

sebe, jih izroči nebeškemu Očetu; in da bi jih Oče uslišal, njemu poda v zastavo svojo rešnjo kerv, neprecenljivi dar svoj, ki je tisti, kakor nekdanj na sv. križu in se verne s tim darom in z našimi prošnjami in molitvami k Očetu nazaj. O ktere neizrekljive gnade in dobrote tekó iz svete meše, ako jo verno in pobožno služimo. V nedeljo stopi Jezus med nas kot dobri pastir, in nam deli po svojem namestniku zdrave, dobre nauke, nam oznanuje večne resnice nebeškega kraljestva, nas tolaži v naših nadlogah, nas uči stezice pobožnosti in pravičnosti, ki jih ima vsakteri hoditi, nas uči, česa se imamo varovati, kaj storiti, kaj terpeti, da pridemo enkrat k njemu v sv. nebesa.

Ker se pa v nam nedeljo take neizrekljive in neskončne dobrote podajajo, kako nesrečna mlačnost in nemarnost se je današnjih kristjanov lotila, da zanemarjajo gnade in dobrote božje službe, da zanemarjajo očitno postavo sv. cerkve: Ti imaš ob nedeljah in praznikih sv. mešo pobožno služiti.

O koliko jih je, ki ne najdejo časa, svoje keršanske dolžnosti spolnovati, ki si ne štejejo v greh, zavolj kratkočasa in veselja božjo službo zanemarjati in opuščati. Koliko jih je, ki reko, da k božji službi grejo, pa le postopajo, po kerčmah posedajo in Bog ve, ali kje še kako mešo vjamejo. Pa tudi pri drugih, ki svoje farne cerkve ne zanemarjajo, kaka mlačnost se vidi pri poslušanji sv. pridige, ki se njim predolga zdi, ki rajši zunaj cerkve postajajo ali prepozno pridejo; kaka mlačnost in kaka raztresenost pri pridigi, kako pohujšljivo ogledovanje se najde pri marsikterih med presveto nekervavo daritvo svete meše!

O kaj čuda, da z gorečnostjo do božje službe tudi sveta vera oslabuje, in z vero tudi lepo pošteno življenje, pravičnost, resničnost, zvestost, ljubezen in pobožnost umira!

S k l e p.

Oj preljubi kristjani, preljubi bratje in sestre moje, od Kristusa mi izročene ovčice pri zveličanju vašem in mojem prosim in opominjam vas, naj vam sveta bode nedelja, naj vam bode počitek za truplo, pa tudi svet den za dušo, da ga preživite v svetem bogoljubnem pokoju, v treznosti in mirnosti;—

da obiskujete zvesto in skerbno službo božjo dopoldansko in popoldansko; — da vas vselej nedelja o pravem času tudi doma pri večerni molitvi vkupej najde. Ako tukaj svete nedelje praznujete Bogu v čest, vam v počivanje in posvečenje: potem bote dočakali večno nedeljo, kjer bote z angeli vekomaj Boga hvalili in veselili se v nebesih. Amen.

Pridiga za praznik rojstva Marije Dev.

(Marijin vert in Marijne rože; gov. J. Š.)

„Moj ljubi je v svoj vert šel k lepo dišečim gredicam, da bi v vertu pasel in limbarjev natergal.“ Vis. pes. 6, 1.

V v o d.

O kako vesel in imeniten praznik danes sv. cerkev obhaja! Danes namreč je bila rojena gnapolna mati, ktera je celemu svetu blagor in zveličanje prinesla. Zameril se je Bogu ves človeški rod po grehu prvih staršev. Revni človek si ni mogel pomagati; pa neskončno usmiljeni Oče z milim očesom na zemljo pogleda in že v paradizu zveličarja obljudi; zatoraj kači reče: „Sovražstvo bom postavil med teboj in med ženo, in med tvojim in njenim zarodom. Ona ti bo glavo sterla, in ti boš njeno peto zalezovala“. In glejte! ravno danes je tisti srečni in veseli dan, ko je rojena bila na svet zlahtna roža, Marija prečista Devica, ki je bila že brez vsega greha spočeta. Neizrečeno veliko veselje je bilo v nebesih, ko je to nedolžno dete luč sveta zagledalo. Veselili so se vsi angelski kori, ker je prišla njih kraljica, — veselile so se vse trume nebeških prebivavcev, veselili so se duše pobožnih, ktere so odrešenja čakale, ker kmalo kmalo bo prišel tudi njeni nebeški sin, ki jih bo peljal pred božje obličje. — Kako veliko veselje je pa tudi zemlja občutila. Joahim in Ana, s kolikim veseljem sta gnapolnemu detetu v nedolžne oči gledala! Koliko se je veselila Marijna zlahta. O zapuščeni otroci Eye!

ali se ne bote tudi vi danes veselili, da ste prijeli nar boljšo mater? Glejte, saj se veseli tudi cela sveta katolijska cerkev in pri sv. meši veselo prepeva: „Tvoje rojstvo, deviška božja porodnica! je celemu svetu veselje oznanovalo, zakaj iz tebe je izšlo solnce pravice, Kristus naš Bog, ki je prekletstvo odvezl in blagoslov nam prinesel, smert osramotil in nam večno življenje pridobil.“

Marija je bila že v svojem rojstvu Bogu vsa prijetna; ona je bila žlahtna roža zasajena v božji vert, ktera je lepo dišala; in zdaj raste in cveti v tem božjem vertu, in njeni žlahtni duh razveseljuje presveto Trojico, obveseljuje angele in svetnike božje, pa tudi nas revne grešnike tolaži in oživlja. Veliko je lepo dišečih nebeških rož, veliko je svetnikov in svetnic božjih; pa Marija je nar žlahtnejša in nar lepša roža; ja, ona je sama za se že lep vert poln narlepših rož. In glejte, ljubeznjivi! ravno v ta Marijen vertec vas danes peljem, vam pokažem njegovo lepoto in vas povabim, da si tudi vi nektare rože iz tega verta utergate. Jaz torej rečem:

1. lep je Marijen vertič;

2. lepe so rože na Marijnem vertiču.

Skrivna zastopna roža! le diši iz svojega nebeškega trona tudi doli na zemljo! Oživljaj nas s svojim sladkim duhom, da enkrat pridemo, kjer ti zdaj cvetiš! Nebeška roža! ogrevaj posebno zdaj naše serca za božjo besedo! Iz doline solz te pozdravljamo: Ave Marija! Česčena si Marija!

R a z l a g a.

1. Cveti cvetlica ena,
In večno zeleni,
Enaka ji nobena
Ni bla, kar svet stoji.

Al kje je ta cvetlica,
Kter vert jo le pozná?
Marija vselj devica
Cvetličica je ta.

Tako prepeva neka slovenska pesem čast Mariji Devici; in to po vsi pravici, saj Marija je nar lepša in ljubezniviša, naržlahtnejša in nar imenitnejša roža na božjem vertu. Nad njenim duhom so se razveseljevali sv. apostelnj, in nad njeno lepoto se čudijo še zdaj vsi rodovi. Res je nebeški vertnar

še druge rože vsadil v svoj vert, pa njih lepota zgine proti Marijni lepoti, kakor zgine črna noč pred zlatim solncem. Marija je tista žlahtna roža, ktero je zasadil sam nebeški Oče; sv. Duh jo je s svojo gnado rosil, in iz nje je procvetel Jezus Kristus, odrešenik celega sveta. Ne čudim se toraj sv. Bonaventuri, ki pravi: „Marija je mati božja in je s tem neizrečeno čast dosegla. Bog bi lahko še večji svet ustvaril, kakor je zdaj; On bi lahko še večje nebesa naredil, kakor so; pa večje matere bi ne mogel ustvariti, kakor je mati božja.“ Ja, res lepa si roža Marija! vsi angelji in božji svetniki Tebe hvalijo in častijo. Ti vse druge nebeške rože v sebi zapopadeš; ti si lep nebeški vert, ki je obsajen z nar lepšimi rožami!

Ljubi moji brati in sestre! stopimo tudi mi danes v Marijen vert in preglejmo nebeške lepote teh nebeških rož; glejte ena lepša je od druge! Ker pa ni časa vam vseh pokazati, vam bom le tri pokazal, lepo in žlahtno dišeče; le dobro jih poglejte in povežite si jih v šopek, in glejte, da vam nikdar ne povenejo.

Vidim, da želite poznati te tri rože iz Marijnega verta, toraj le vtergajte si prvo in poglejte jo!

2. a) Tiha vijolica je; lepa podoba pobožnosti. Vijolica je majhna skrita rožica, da jo komaj ugledaš, pa vendar lep in prijeten duh od sebe daje. Vijolica ti pa pomenja ponižnost, in ta je naj prva in naj bolj potrebna med vsemi čednostmi. Brez nje so druge čednosti le prazen klas, še tako mali veterc jih podere. In to čednost se uči od Marije čiste device! O le poglej, kako veselo vijolica ponižnosti v Marijnem vertu cveti. Kamorkoli se ozreš, povsod jo zagledaš. Tamkaj pred altarjem poglej kraljevo Davidovo hčer, ktera se z revnim tesarjem sv. Jožefom zaročuje. Ni prevzeto oblečena, ni nališpana z zlatom in žlahtnimi kamni, ampak nje kinč je tiha ponižnost. Bogu je obljubila vedno devištvo in sveto svojo obljubo derži; pa na božjo voljo se zaroči z deviškimi sv. Jožefom, da on postane njeni varh in božjemu Detetu kruh služi. V tihi samotni kamerci na svojih kolenih kleči in moli; kar stopi k nji angel Gabriel in ji oznani voljo nar Višega, da bo

postala mati Sinu božjega. On jo pozdravi: „Gnade si polna!“ Marija pa v vsi ponižnosti reče: „Dekla sem Gospodova, naj se mi zgodi po tvoji besedi.“ Glej, ljubi kristjan! glej, lepo tiho vijolico v Marijnem vertu; ta je skrita, pa vendar nebeškemu Očetu neizrečeno lepo diši, tako da jo izvoli za žegnano med vsemi ženami, za mater svojega edinorojenega Sina. Pa moj Bog! kje pa dandanašni še ta cvetlica cveti? O ljuba tiha ponižnost, kje si domá? Srečen, kdor te še ima, on ima velik zaklad! Kje jo bomo iskali, ali pri zakonskih? ali pri mladenčih ali pri dekletih? Ta košata nošnja, zmiraj nove šege in druge nepotrebne reči; o te očitno kažejo, da je tiha vijolica že skoraj popolnoma izmed nas zbežala. Zatorej moj prijatelj, posebno ti keršanski mladeneč! stopi danes v Marijin vertec, in utergaj si iz njega dišečo vijolico ponižnosti! Glej ta te bolj kinča, kakor zlato in žlahtni kamni, ž njo dopadaš Bogu, in to je več vredno, kakor če bi te ves svet hvalil. Posebno bi vam, keršanske dekleta! ki ne veste, kaj bi že oblekle in kako dolgo bi se pred ogledalom lišpale, da bi ljudem dopadle, prav rad prijazno besedo nekega učenega moža na serce položil, ki v svojih bukvah, katerim se pravi: „Angelj varh za žensko mladost“ takole govori: „Rožice, ktere pri potu cvetó, in se vsakemu kažejo, so kmalo potergane in vsahnejo; in dekleta, ktere se s svojim lišpanjem očitne delajo, so kmalo odtergane in svojo pravo lepoto zgubé.“ Alite dekleta! da hočete tudi ve stopiti danes v Marijen vert, in si tamkaj utergati tiho vijolico ponižnosti, in jo čuvati in polijati z molitevjo, da se vam nikdar posušila ne bo?

b) In druga roža iz Marijnega verta je kraljeva, lepo dišeča bela lilija, podoba čistosti v vsakem stanu, nar lepši kinč mladenčev in deklet! Le pogledajte jo, kako lepo v Marijnem vertu cveti! V podobi mladenča stopi k nji angel; ona pa se silno prestraši; ker sama z mladenčem biti, se ji nevarno zdi njeni nedolžnosti, deviška sramožljivost jej lica zarudeči, kakor ljuba zarja, ktera beli dan napoveduje. Angel ji govori od rojstva Sina božjega; ona pa pravi, da moža ne pozna; zaroči se z deviškim sv. Jožefom in ostane neomadeževana devica do smerti.

Kako zvesto je pa Marija belo lilijo nedolžnosti že tudi v svoji mladosti varovala, in ravno bela lilija je, ktera jo je Bogu tako dopadljivo storila! — Ti pa se dostikrat le premalo zmeniš za to najlépšo rožo in jo v veliki nevarnosti pustiš. Le dobro jo poglej, keršanski mladeneč! in zapomni si lep pregovor: „Nedolžnost, tihota — mladenčem lepota. Nedolžnost zgubljena, in ura zamujena, ne pride nobena.“ Keršansko dekle! pri prvi nepošteni besedi te je rudečica oblijala; pa hudobni duh, je iz niti naredil debelo verv in po tem močne verige; ali se še kaj ustrašiš, ko te drugi spol na raj spravlja, ali v kerčmo pelje? Poglej, svojo lilijo že zunaj pustiš na dežji in vetru, joče se tvoj angel varh in tvoja lilija že blede. O le poglej jo, kako umira, ali ti ne stopijo solze v oči? — Oh morebiti je že popolnoma umerla in se obletela! Dokler si bila še nedolžna, kako srečna si bila. Mirno in veselo vest si v svojem sercu nosila! Z veseljem si že ozirala k svojemu Očetu, ki je imel dopadanje nad teboj. Vesela vigred ti je prinašala novo veselje, in angeli so bili tvoji tovarši in prijatli; pa glej, kako se je vse spremenilo! Ni ti družega ostalo, kakor huda vest, sramota in oster odgovor te čaka! — Ja moj kristjan! bodi si, kdorkoli hočeš, ako hočeš Marijo prav častiti; o utergaj si v njenem vertu belo lilijo, deni jo k tihi vijolici in stopi še nekoliko dalje naprej, da ti pokažem

c) tretjo cvetlico, in ta je rudeča vertnica podoba prave ljubezni božje; zato rej se tudi Marija imenuje mati lepe ljubezni. Rudeča, kervavo rudeča je pa ta roža postala še le na gori Kalvariji, tamkej pod križem, kjer jo Zveličar celega sveta svojo kri prelival. Kaj je bila njegova smert družega, kakor le znamnje neizmerne ljubezni do svojega Očeta in do nas? Tudi Marija je rudečo vertnico ljubezni do Boga in do bližnjega v svojem sercu vedno nosila. Njeno celo življenje je bila gola ljubezen; in scer je ona Boga bolj ljubila, kakor ga drugi ljudje ljubiti zamorejo; zato pravi sv. Peter Damijani: „Kakor so zvezde proti soncu le male lučice, tako rekoč iskrice, in se, kadar sonce izhaja, čisto poskrijejo; ravno tako mala je tudi naša ljubezen proti Marijni ljubezni do Boga;

njena ljubezen je sonce med zvezdami.“ In večja ko je gnada božja; večja je tudi ljubezen; Marija je bila pa polna gnade, zatorej je bila pa tudi polna ljubezni božje. O utergaj si moj kristjan! tudi ti še tretjo rožo iz Marijnega vrtla in prideni jo unim dvem rožam, in tako boš imel lepi dišeči šopek, ki je prijeten Bogu in Mariji tvoji materi. Deni si ga na svoje serce, in glej skerbno nanj, da se ti ne posuši. Le vedno posnemaj kraljico nebes in zemlje v njenih lepih čednostih, posebno pa v njeni ponižnosti, čistosti in ljubezni. In ko pride Gospod nebes in zemlje pri povzdigovanju v novič na altar, o le prosi ga, naj on poškropi s svojo gnado te dni žlahtno dišeče rože v tvojem sercu, da se zmiraj bolj in bolj razcvetajo in ti s svojim lepim duhom pot kažejo gor k tvoji materi, gor v svete nebesa! Glej Marijo! v veliki lepoti se zdaj v nebesih blišči, in tudi tebe k sebi želi; zatoraj venček v roke in serčno za njoj! Amen.

Pridiga za 17. pobinkoštno nedeljo.

(Ljubezen do Boga, kako jo moramo oživiti in pomnožiti; gov. J. Sk.)

„Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega serca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli. Ta je največja in prva zapoved.“ Mat. 22, 37—38.

V v o d.

V Parizu imenitnem in poglavitnem mestu Francoske dežele je pred nekimi leti šole obiskoval mladenec bogatih staršev. Nekega dne zasliši od svojega učenika Jezusove besede: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega serca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli.“ Pobožnemu mladenču te besede živo v serce sežejo. Hitro vstane in gre iz šole. Učenik in učenci se mladenču čudijo; pa mirnega serca jim on odgovori: „Preden še kaj več čujem v šoli, bom popred to poskusil spolnovati, kar sem danes slišal.“ In res, kakor je rekel, je tudi storil. Zapustil je zapeljivi svet in le

Bogu je začel služiti; ker dobro je spoznal, da zapoved ljubezni do Boga je naj večja in prva zapoved; saj kdor Boga prav ljubi, bo gotovo tudi Njegove zapovedi spolnoval. Ta, naj večja zapoved ljubezni do Boga je bila že v starem zakonu Izraelcom dana. Kako lepo so jo pa tudi marsikteri spolnovali! Le spomnite se starega očaka Abrahama, ki je iz ljubezni do Boga zapustil svojo rojstno deželo in je pripravljen bil, tudi svojega edinega sina Bogu darovati, ako bi bila volja božja. Spomnite se Egiptovskega Jožefa, pobožnega Daniela, srmožljive Susane, ali poterpežljivega Joba, in spoznati morate, da res velika je bila njih ljubezen do Boga, ker so rajši vse preterpeli, kakor pa da bi svojega Boga s kakšnim grehom žalili.

Tudi Kristus je to zapoved ljubezni do Boga najbolj priporočal in jo tudi s svojo kervjo na lesu, sv. križa zapečatil. In kako zvesto so tudi po Jezusovih stopinjah hodili sveti aposteljni, drugi svetniki in svetnice božje! Le poslušajte, kako vendar lepo tudi sv. Pavel od te ljubezni božje piše: „Kdo nas bo ločil od ljubezni Kristusove? Ali nadloga? Ali stiska? Ali lakota? Ali nagota? Ali nevarnost? Ali preganjanje? Ali meč? — Svest sem si, da ne smert, ne življenje, ne angelji, ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanje, ne prihodnje, ne moč, ne visokost, ne globočina, ne druga stvar nas ne bo mogla ločiti od ljubezni Božje, ktera je v Kristusu, Gospodu našem.“

Ker je torej ljubezen do Boga k našemu zveličanju toliko potrebna, prva in toliko imenitna zapoved, bomo tudi mi, preljudi kristjani! danes to prvo in največjo zapoved ljubezni nekoliko premišljevali. V ta namen vam bom pa tudi razložil:

1. Kaj se pravi Boga ljubiti; in

2. Kako moramo ljubezen božjo v naših srcih oživljati in uterlovati.

Oče, preljudi nebeski Oče! pošlji tudi nam svojega sv. Duha, da napolni naše serca z ognjem svoje ljubezni; saj to te prosimo v imenu Jezusovem, v katerem najsvetejšim imenu tudi jaz danes govorim. Vas pa, ljubljani poslušavci! prosim, da si Jezusov nauk dobro zapomnite!

Razlaga.

1. Boga ljubimo, ljubezen do Boga imamo, a) kadar se v Bogu veselimo. Če katerega resnično ljubimo, nas veseli, kadar mu dobro gre; veseli homo tudi njegovih dobrih lastnost in pobožnega obnašanja. Kako pa, ljubi kristjani! če to na Boga oberremo in nekoliko svojo vest poprašamo: Ali mislimo večkrat na Boga? ali radi preiščujemo Njegove naj popolnejše lastnosti? Ali nas serčno veseli, preiščevati te božje lastnosti? Ali smo pa le merzli, kakor led in terdi kakor kamen? Ali živimo pa le kje v en dan, in se le redko, redko spominjamo svojega nebeškega Očeta, od katerega imamo vse? Če toraj tako poprašamo svojo vest, bomo večidel spoznali, da le slaba, slaba je naša ljubezen do Boga! Rajše in z večim veseljem mislimo na posvetne minljive reči; in to ne samo pri naših vsakdanjih opravilih, temuč še celo pri molitvi, v kateri bi imeli le z Bogom govoriti, toraj le na Njega misliti. In naj bi jaz ravno zdaj, ko vam iz tega sv. mesta govorim, v serce vsakterega svojih poslušavcev pogledati zamogel, našel bi, da v marsikterem sercu vse polno, kakor červov, plujih misel mergoli. In to zakaj? Zato, ker nimajo le iskrice prave ljubezni v svojem sercu; toraj je tudi „njih serce tam“, kakor Jezus sam govori, „kjer je njih zaklad“. Na koga toliko mislite, keršanski starši! morebiti na Boga? O Bog hotel, da bi pri vseh svojih opravilih res Boga zmiraj pred očmi imeli! Na koga misliš, keršanski mladeneč? O Bog te varuj! morebiti na svoje grešne pota, s kterimi misliš še danes toliko sveto nedeljo, nedeljo, ktera je za Boga odločena, Boga, svojega usmiljenega Očeta žaliti. Na koga toliko misliš, keršanska dekle? O Bogu se usmili! morebiti na svojega molika, kteremu daruješ vse, kar imaš naj boljšega, svojo nedolžno serce, svoje poštenje, svojega Boga, svoje nebesa? Ja, ljubeznjivi! res, kjer je naš zaklad, tam je tudi naše serce. O naj bi le edino Bog naš pravi zaklad bil, bo pa tudi naše serce pri Njem in imeli bomo pravo ljubezen do Boga!

Ljubezen do Boga imamo b) kadar Boga poželjujemo. Kaj ne, ljubeznjivi! če katerega radi imamo, tudi zraven njega

prebivati želimo, ga radi poslušamo in tudi pogovarjamo se radi z njim? In, o kako žalostni smo, če se od nas loči in le sladko upanje, da se bomo spet vidili, nam zamore žalostno serce nekoliko umiriti. To vam lahko povejo vsi, ki so v daljnih krajih zapustili svoje starše, brate, sestre, prijatelje in znanke, in si morajo v tuji zemlji svoj kruhek služiti. Pa uprašajmo tudi mi svojo vest? Ali tudi svojega Boga tako poželjujemo? On nam je blizu, dasiravno ga ne vidimo; ker le v večnosti, tam gor Ga bomo še le gledali od obličja do obličja; pa kakšno poželenje ima vendar naše serce po tem nar ljubeznivšem Gospodu nebes in zemlje? Ali se radi v pobožni molitvi z Njim pogovarjamo? Poslušamo in bereme radi Njegov sveti nauk? Skerbimo tudi za Njegovo čast? O ljubi bratje in sestre! po čem vendar hrepeni vaše serce? morebiti po časnem dobičku in bogastvu? Pa vse to bo kmalo zginilo, kakor jutranja megla. Morebiti po posvetnem minljivem veselju? Pa posvetno veselje vam na slednje dni le ternje popusti in grenki pelin žalosti. Morebiti po košatem oblačilu, po tistem širokem oblačilu, ki se je tudi že med nekatere naših žensk vrinil? Pa, uboge Evine sirote! vaše obročaste janke se bodo spremenile v merviški pert in vsa vaša lepota bo le kmalo peščica červov in prahu! — Išcite torej, preljubi moji! da vas z besedami sv. Pavla nagovorim, išcite najpoprej tega, kar je zgoraj; kar je božjega, kar bo večno terpelo, išcite ljubezen božjo! Vaše poglavitne želje naj bodo: Bogu dopasti in dušo zveličati; saj naše serce ne bo popred mirno, dokler ne bo v Bogu, našem stvarniku počivalo?

Ljubezen do Boga imamo, c) kadar po Njegovi sveti volji živimo, kadar božje zapovedi spolnujemo. Kaj ne, če ktereга resnično ljubimo, bomo tudi vse storili, kar mu je koristno in dopadljivo; opustili pa, kar mu je škodljivo in neprijetno? Glejte, Bogu se dopada pa le dobro, greh mu je zopern; zatoraj ako želimo ljubezen do Boga imeti, storimo dobro, živimo lepo po božjih in cerkvenih zapovedih, varujmo se pa greha; ker le tako se bomo Bogu dopadli, saj sam Jezus govori: „Kdor moje zapovedi ima, in jih spolnuje, tisti je, ki me ljubi. Kdor pa mene ljubi, bo tudi ljubljen od mojega Očeta.“ Če toraj tako svojo vest sprašujemo, bomo,

ljubi kristjani! marsikaj našli, kar nam pravi, da naša ljubezen do Boga je le slaba. In vendar moramo Boga ljubiti; ker to je prva in največa zapoved, in zmiraj bolj in bolj moramo v ljubezni do Boga rasti; oj prosimo toraj Boga za dar prave ljubezni do Njega, storimo pa tudi vse, da to ljubezen božjo v naših srcih oživimo in pomnožimo!

2. Da ljubezen do Boga v naših srcih oživimo in pomnožimo, a) moramo Boga prav spoznati. Kdo pa je Bog? In kratek odgovor je: Bog je sam iz sebe najbolj popolnoma bitje. Bog je zapopadek in začetek vsega lepega in dobrega. Le misli si, ljuba duša! vso lepoto in dobroto, koja je v nebesih in na zemlji; pa kaj je vse to proti božji lepoti in dobroti? še revni sončni prah ni proti velikemu rumenemu solncu! Res lepi, neizrečeno lepi so nebeški angelji in duhovi. Noč je kot dan svilla postala, ko so nebeški angeljci pri Betlehenskem hlevcu Bogu čast prepevali in pobožnim pastircem rojstvo Odrešenika celega sveta oznanovali; pa kaj je vsa ta lepota proti neizmerni lepoti božji? Res lepo je rumeno solnce, ki s toplimi svojimi žarki vso zemljo ogreva; lepa je blede luna, ki po noči tako prijazno sije; lepe so brezštevne zvezde, ki na širokem nebu tako prijazno migljajo; lepo je višnjevo nebo; lepa je jutranja in večerna zarja, koja nebo s zlatim pasom pregrinja; lepi so v vigradi hribi in doline; — pa kaj je vsa ta lepota proti lepoti vsegamogočnega stvarnika? Če so že torej stvari božje toliko lepe, o kako neskončno lepši še le mora biti njih stvarnik! Kdo torej ne bi ljubil toliko lepega in ljubljene Boga? Kdo ne bi zdihtul s sv. Franciškom, rekoč: „O moj Bog in moje vse!“

Da ljubezen do Boga v naših srcih oživimo in pomnožimo, b) se moramo tudi večkrat spominjati dobrot in ljubezni božje do nas.

Saj že v naše serce je vcepljena naravna postava, da ljubimo tiste, ki nas ljubijo in nam dobre skazujejo. In za koliko se imamo Bogu zahvaliti! Glejte, Bog je stvaril celi svet in scer po svoji podobi, za nebesa ga je stvaril. In da bi človek vedel, kako mora ravnati, da pride v nebesa, mu je sam napisal zapovedi na dveh kamnitih tablah. Božja neskončna ljubezen se je pa še posebno v tem razodela, da je

poslal nebeški Oče na svet svojega edinorojenega Sina, da poišče in zveliča, kar je bilo zgubljenega. In glej, revni popotnik! da ne omagaš na svojem potu v nebesa, ti je božja ljubezen še odperla živih studencev gnade božje, sedem svetih zakramentov. Glej, kamnitno serce bi moral imeti, ako te neizmerne dobrote ne bi ganile k ljubezni do toliko ljubeznivega Boga. In le sami pomislimo nekoliko nazaj v naše pretečeno življenje, in vidili bomo očitne znamenja božje ljubezni do nas. Kako je ljubezen božja za nas že skerbela od naše zibeli noter do zdaj! Koliko nevarnost za dušo in truplo nas je rešila! In če smo tudi to veliko božjo ljubezen z nehvaležnostjo plačevali, če smo zapustili toliko dobrega Očeta, in v grehah kakor zgubljeni sini in hčere Očetovo premoženje, namreč gnado božjo zapravili; smo vendar še zmiraj našli Očetovo milostljivo serce odperto, ki nas še hoče sprejeti za svoje sine in hčere, če se le zgrevani k Njemu podamo in ne žalimo več Njegovega Očetovega serca.

Da ljubezen do Boga v naših srcih oživimo in pomnozimo, c) tudi nobene druge ljubezni v našem sercu terpeti ne smemo, ktera bi nasproti bila ljubezni do Boga. Kjer raste ternje gerde lakomnosti, plevel grešne ljubezni, osat pijančevanja in kletve, strupena ljulika napuha in oferti, smradljiva čmerika opravljanja in laži; tamkaj ne more rasti lepo dišeča vertnica ljubezni božje. „Ljubi toraj Boga“, nam slehernemu priporoča Jezus, „ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega serca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli“. Torej popipljimo plevel iz svojega serca, za tim pa vsadimo v njega dišečo rožo ljubezni! O naj bi se tudi v našem sercu tako lepo razcvetala, kakor se je razcvetala pri sv. Tekli, ktere god ravno prihodnjo sredo sveta mati cerkev obhaja; zatoraj tudi mislim vašim željam vstreči, ako vam h koncu svoje pridige še nekoliko iz življenja te svetnice povem: Sv. Tekla je bila iz ženstva najperva mučenica. Rojena je bila od zlahtnih in bogatih staršev v mestu Ikonu na Jutrovem. V čelem mestu ni bilo tako lepe ženske, ko Tekla. Pa tudi učene in brihtne glave je bila, da so se vsi čudili. V 45. letu po Kristusu pride sv. apostel Pavl v to mesto in je tamkaj pridigoval. Tudi Tekla ga gré poslušat. Tukaj jo obsije žark

gnade božje. Tekla se da kerstiti in stori obljubo, da bo zmiraj devica ostala. Nje starši, ki so jo že mladenču Tamiru v zakon obljubili, zvejo, da je Tekla kristjana postala; zatoorej so jo skušali od prave vere odverniti, od začetka z lepo, potlej pa jej žugajo in jo še celo tepejo. Pa Tekla jim naravnost pové, da od vere ne odstopi, in da ne želi za naprej nobenega pozemeljskega ženina. Ko starši z vsem niso kaj opravili, so se razserdili, jo sodniku tožili kot kristjano, naj jo v posvarjenje drugim živo da sožgati. Sodnik jo je pred se poklical in spraševal, ali je tožba staršev in ženina resnična, ali ne? Tekla je sodniku ravno tako naravnost povedala, kakor popred staršem. Ko se Tekla ne dá pregovoriti, ukaže sodnik germado nanositi, jo zažgati, da bi Teklo na nji sožgali. Germada začne goreti, Tekla prekriža sebe in germado in gre vesela na germado. Pa glej! plamen jo pokrije, ona pa v sredi ognja nepoškodovana stoji, kakor nekdanj trije mladenči v razbeljeni peči, in Boga, kterega je toliko ljubila, na glas časti in hvali. Vsi nad tim čudežem stermijo. Zdaj pride silna ploha iz oblakov, pogasi ogenj, gledavce pa razžene. Ko pride krivični cesar Nero v tiste kraje, je zapovedal, naj devico Teklo pred njega pripeljejo. Tekla pride in tudi pred njim brez straha pove, da hoče po keršansko živeti in umreti. Trinog ukaže kristjano divjim zverinam vreči. Peljali so jo; Tekla je pa svojega nebeškega ženina pomoči prosila. V pričo velike množice so zverine nad njo spustili, pa nobena se je ne loti, nobena jej žalega ne stori, ampak prilizujejo se ji kakor domači krotki psički. Ta čudež je trinog coperniji pripisoval, in ukazal sv. devico dvema divjima voloma za repe privezati, in ju z razbeljenim železom priganjati, da bi bolj divje narazen skočila, ter svetnico raztergala. Pa glejte! nespametna živina se da žgati in zbadati in se le prestopila ni. Pa trinogi si še nekaj zmislijo. Veržejo jo v jamo, ktera je bila polna kač in modrosov; pa sv. Tekla prekriža sebe in strupene živalice, in spet se ji ni nič žalega zgodilo. Pri toliko očitnih čudežih se je veliko nevernikov spreobrnilo. Med temi je bila Trifena, prav imenitna gospa, ktera je glasno vpila: „Resnično! Bog, kterega Tekla moli, môra edino pravi Bog biti. Tega moramo moliti in nobenega drugega ne.“ Ravno tako so tudi

drugi vpili. Trinog se zboji ljudstva, zatoraj, kakor eni pravijo, zapove Teklo skrivaj umoriti. Drugi pa pravijo, da jo je bil cesar spustil, da je šla v svoj kraj domu, in da je potlej lepo živela, goreče Jezusov nauk oznanovala in še veliko ljudi h Kristusu spreobrnila, nazadnje pa v 99. letu svoje starosti se iz tega sveta ločila. Na njeno prošnjo je Bog pri njenem grobu veliko čudežev storil, zato so jo pa tudi kristjani kot prvo mučenico visoko častili in se njenim prošnjam priporočali.

Glejte, koliko ljubezen je imela sv. Tekla do svojega Boga, zato se pa tudi ne bomo čudili njenim besedam, ktere je v življenju večkrat rekla: „In naj tudi vsaki dan terpim ogenj, ječo in ketine, vse mi je le sladko veselje, ker terpim iz ljubezni do Boga; in, o kako srečna sem, da me je Bog vredno storil, kaj zavoljo Njega preterpeti!“

S k l e p.

Alite kristjani! pač lep izgled prave ljubezni do Boga nam daje sv. Tekla? O učimo se tudi mi od nje: Le v Bogu svoje veselje iskati, Njega poželeti, Njemu služiti, Njemu hvaležni biti; tako bomo vsadili v svoje serce lepo vertnico ljubezni do Boga, ktero bo Bog sam polil s svojo gnado, da bo začela lepo cveteti in se bo enkrat v nebesih popolnoma razcvetela, ko bomo Boga, neskončno ljubezen in dobroto, gledali od obličja do obličja. Amen.

Keršanski nagovor

pri posvečenju dveh stranskih altarjev na Mirni, drugo nedeljo po
Binkoštih 1856; gov. J. R. v T.

„Veseli sem se zavolj tega, ker mi je bilo rečeno, da gremo v hišo Gospodovo.“
Psalm. 121, 1.

(Dalje.)

R a z l a g a.

1. Če hočemo od službe božje v cerkvi kaj sadu imeti in si zakladov za nebesa nabrati, se moramo na-njo dobro pripraviti. Ako kak mogočen gospod reveža k sebi pokliče, da bi si kakšno dobroto ali milost od njega sprosila, kaj ne, kako urno in brez odloga se ta ubožec po moči čedno napravi; kako vso pot misli in duhta, kaj in kako bi govoril, kako se vsedel, da bi se usmiljenemu dobrotniku bolj prikupil, in njegovo ljubezen do sebe povišal. Kralj nebes in zemlje, gospod življenja in smerti, Bog sam nas vabi in nam terdo zapoveduje, da moramo vsako nedeljo, vsak zapovedani praznik priti v njegovo poslopje, v cerkev, ktera je v njegovo čest in hvalo in v naš korist postavljena, Če pa ljudi tako zelo častimo, koliko bolj se moramo pripraviti za obiskanje živega Boga, proti kateremu so nar mogočnisi oblastniki tega sveta drobni červi in perišče prahu! Koliko bolj se moramo pripraviti za obiskanje živega Boga, ki je s samo voljo svet iz nič ustvaril; ki s samo svojo voljo ves svet obderzuje in ohranjuje; ki stavi mejnike in jezove serditim valovom bobnečega morja; ki vetrovom zapoveduje, grom vodi in strele derv; ki odkazuje pota in tek zvezdam; pred katerim se tečaji zemlje stresajo; kateri vse stvari lahko v tem migljeju v prah in pepel spremení.

Kako se vam je pa za službo božjo v cerkvi pripravljati? kako? Poslušajte!

1. Hodite radi in veselo v cerkev: Bog ne ljubi prisiljene molitve. David je djal: Veselil sem se zavolj tega, ker mi je bilo rečeno, da gremo v hišo Gospodovo, in nam daje ta nauk: Veselite se Boga; služite Gospodu z veseljem; hodite pred njegovo obličje z radostjo. — Kadar z zvonom vabiti začne, recite: To je glas velicega kralja; zdaj me Bog kliče: zdaj moram k njemu, v njegovo hišo iti in brez oprezovanja se na pot podajte, raji prezgodaj, ko prepozno pridite.

2. Noben posveten dobicek, tudi nobeno gerdo vreme naj te od službe božje ne odvraca, ker le bolezen ali druga velika sila izgovarja. — Pa kakor so Izraelci zlato tele raji častili, kakor živega Boga, tako še dandanašnji marsikdo za zlato, za srebro, za dnarni papir več stori, kakor zavolj Boga. Zavolj nezložnega pota, pohlevnega dežčika, majhne sapice, blata ali snega si marsikdo ne upa k službi božji v cerkev; ko pa služba božja mine, potlej ga ne bo nihče doma mogel obderžati; naj dež curkoma lije, naj sneg nebo zatamni, naj je blato do kolen, ali naj sapa poslopja podera in drevje lomi, potlej se mora na krive pota podati, ko bi še tako daleč bilo. Ljubi kristjan! nikar tako: Kaj pomaga človeku, ako ves svet dobi, na duši pa škodo terpi? Nikoli službe božje ne zjutraj, ne popoldne ob nedeljah in zapovedanih praznikih brez pravičnega izgovora ne izpušajte; pomislite, da, če delec v cerkev, v nebesa še dalj imate, in če je gerd pot v cerkev, v nebesa oster in bodeč pot pelja.

3. Na potu v cerkev se spodobno vedite in tiho hodite; premišlujte, da ne greste na terg, semenj ali v kerčmo, temoč v božjo hišo. Ne klepetajte in ne ragljajte v cerkev gredé, da bi človek po šumu sodil, to mora truma žerjavov prileleti, pa komaj dve ali tri jezičnice prikimajo. Ne objedajte in ne opravljajte med potjo domačih ali ptujih ljudi. Zakaj vidite pezder svojega brata, in bruna v svojem lastnem očesu ne vidite? Kdor opravlja, ima vraga na jeziku, kdor opravljivca posluša, ga ima v ušesih.

4. Bodi vselej, zlasti pa v cerkev gredé ponižen in ne povišuj se čez druge. Poln klas je priklonjen, sentjav pa ošabno po koncu stoji: prazen sod doní, poln molči. Ali zakaj se šopiriš in čez druge povzdiguješ? Mar zavolj telesnih prednost? Pa kar si in kar imaš, je Božji dar; se boš li s ptujo robo, s posojeno lepoto bahal? kaj je nek telesna lepota? Pomladanski sneg, ki se o prvem soncu izsolzi in stopí. Ta lepota je delež smradnega in trohljivega mesa; je olikan obod, ozaljšana posoda, v kateri se vsa nesnaga nahaja. Ako bi bile tvoje roke svitleje od čiste lilije; tvoje obličje lepše in prijazniše od jutranje zarje, saj tudi ne terpé dalj, kakor lilija ali zarja. Ena sama sapica pokonča lilijo, razžene zarjo. Pride bolezen, in tvoje okrogle rožice bojo splahnile, koža bo plahtala kakor oblačilo na količu, in višnjeve žilje jo bojo kakor verige podpregale. Tvoje polno in cveteče obličje bo vsahnilo, se skercilo in zgerbančilo; svitle oči bojo otamnele in se globoko vderle; celo lasci, ktere krišpaš in kdo vé s čem mažeš, se bojo obehli ali celo zginili. Čemu se tedaj zveraš in napihuješ s svojo telesno lepoto?

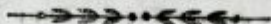
Ali se morda zavolj oblačila ponašaš? Toda zala obleka ne stori zalega človeka. Cepec ostane cepec, ko bi ravno zlato ali svilnato obleko nosil. Kolikor lepša obleka, toliko gorja pokveka. Ponižno in čisto serce, če ravno v pertenini, ljubi Bog; napuhnjeno, ošabno in prevzetno pa čerti, naj je tudi z zlatom okovano, ali s svilo in tančico odeto.

5. Varuj se vsak čas, zlasti na potu v cerkev, pohujšljivih pogovorov. — Nar gerša in prav peklenska navada je ta, da se v cerkev gredé posebno mlado ljudstvo obojega spoja zbira. Navadno taka brozga nepoštene šale, pohujšljive burke vganja, strupen dim nečistih besed iz gnjilih ust valí in nedolžne Jezusove ovčice s pohujšanjem morí. O gorje takim; ako Jezus pohujšljivcom gorje proti, kako strašno bo kaznoval pohujšanje, ki se godi na svetem potu, na potu v cerkev, kjer bi se imeli zgolj pobožni zgledi svetiti!

6. Ko tiho, ponižno in ves v Boga zamaknjen do cerkve prideš, ne ostajaj zunej, temuč na ravnost va-njo stopi. — V judovski tempelj ajdje niso smeli stopiti; tudi prve čase keršanstva očitni grešniki niso smeli v cerkev hoditi, ampak zunej so morali ostati; v rasovnati obleki in s pepelom potreseno glavo v cerkev gredočim so se priporočevali, naj bi se jih usmilili in od škofa dovoljenje sprosili, da bi smeli kmalo v cerkev med verno čedo iti. Današnje dni je ta zapoved nehala, pa kdo bi mislil? Še so taki kristjani na svetu, ki se sami nalašč pred cerkev vstavljajo, in se tako tudi za očitne grešnike ali celo ajde spoznavajo in ljudstvu razklicujejo. Taki očitni grešniki s postopanjem zunej cerkve kažejo, da jim Bog in njegova hiša ni celo nič mar; da so tedaj smeti, ki morajo od pšenice, — da so kozli, ki morajo od ovčic ločeni biti. To razsodbo sam Kristus poterdjuje rekoč: „Kdor cerkve ne posluša, ta naj ti bo ajd ali colnar“. Kolikokrat so pa ti postopači od cerkve, to je, od nje služabnikov opominjani in svarjeni, pa vse besedice nič ne zdajo, tedaj so res ajdje in očitni grešniki, — suhe veje na drevesu, in ne za drugo, kakor za peklensko kurjavo.

Pojdi tedaj precej v božje svetišče; brez potrebe se ne mudi kar nič zunej; poškropi se z žegnano vodo odženi vse posvetne misli in skerbi, očisti se grehov, ter jih obžaluj in skleni vsem vse odpovedati.

(Konec prihodnjšč.)

Družba sv. Mohora.

Ravno se razpošiljajo knjižice, ki gredo družnikom družbe sv. Mohora za l. 1863. Dolgo in težko ste že pričakovali ljube Vam bukvice; zdaj jih imate in vseh še niste dobili nikoli tako zgodaj kakor ravno letos. Le pridno prebirajte jih, dajte jih tudi svojim sosedom na posodbo, da se ljubezen do branja in duh slovenski bolj in bolj oživlja in širi, zraven pa tudi družba sv. Mohora čedalje več prijatlov in prijateljic si pridobiva in svoje koristno in hvalevredno delovanje od leta do leta razprostrira.

Visokočastite gospode dekane, fajmoštre in sploh duhovnike vse lepo lepo prosimo, da naši družbi svoje priporočbe in podpore ne odrečejo tudi prihodnje leto 1864.

Tega pa ne moremo tirjati, da bi visokočastiti gg. dekani zraven svojega velikega truda še poštino plačevali. Zatoraj vse družnike in družnice lepo prosimo, naj nekaj krajcarjev za poštino odrajtajo tistemu gospodu, ki je bukvice po pošti sprejel.

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija. Čast. gosp. Pöcheim Ignaci gre za provizorja v Ravno. Č. g. Sternad Mirosl. za provizorja v Laznico in č. g. Oblak Anton za ekspozita v Rabelj. — Prestavljeni in vnovič umestjeni so sledeči čč. gg.: Šašl Martin za stoljn. kaplana v Celovcu; Stöckl Sim. v št. Lenart; Jergič Lenart v Sovodje; Plešućnik v Metnico; Hrovatin Jožef v Breitenegg; Wavtižar Luka v Kotmaroves; Markovic Matevž v Eržno; Blaaz Jožef v Radle; Ploner Andr. v Berg; Wucella Ant. v Čunje; Kren Jož. v Roje; Mraz Tom. k fari D. Marije pri Jezeru; Anewandtner Jožef v Šmarje v lavant. dolini; Jarnik Matija v Kotarče; Godec Janez v Tinje; — Lupp Miroslav v Głodnico; Maierhofer Juri v Sokovo; Tevž Eduard v Grabštajn; Wieser Andr. na Rudo in Gallant Jožef v nemški Bleiberg. — Umerl je č. g. Bernhardt Jan. R. I. P.!

* Goriška nadškofija. V. č. g. Mozetič Jan. ev., kanonik, stoljni dekan in viši školski ogleda je vdobil privoljenje nositi mitro o zadevnih praznikih. — V. čč. gg. Pozzetto Nikolaj, fajmošter v Gradu in Zgonik Janez, lokalist v Škerbini, gresta v pokoj. — Umerl je č. g. Kurinčič Andr., koop. v Bovcu. R. I. P.!

* Ljubljanska škofija. Č. g. Prettner Jožef je dobil lokalijo sv. Planina in č. g. Volčič Janez faro Dragatuš.

* Lavantinska škofija. Prestavljena sta čč. gg. kaplana Lorenčič v Središče in Holc Jak. k mali nedlji.

Odgovorni izdaj. in vredn. Andr. Einspieler. — Natianil Janez Leon v Celovcu.